

บริบทชุมชน

จากผลสำรวจปัญหาในชุมชนหมู่บ้านสันจกปก ตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ของคณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า ปัญหาภายในชุมชนที่เป็นปัญหาเร่งด่วน และควรได้รับการแก้ไขมากที่สุด คือ ปัญหาการจัดการขยะ และขยะส่วนใหญ่เกิดจากการทิ้งขยะไม่ถูกที่ เช่น การโยนขยะ ออกจากทางด่วน และบางครัวเรือนที่นำขยะไปทิ้งบริเวณหลุมหมู่บ้าน (วีระพงษ์ กิตติวงศ์ และวงเดือน ศักดิ์บุญเรือง, 2559)

จากปัญหาดังกล่าว ทางคณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์จึงได้จัดทำ โครงการ 1 คณะ 1 โมเดล เพื่อนำความรู้ทางวิชาการเข้าไปแก้ไขและพัฒนาชุมชนในเรื่อง การจัดการขยะที่หมู่บ้านสันจกปก ตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เพื่อสร้างให้เป็นชุมชนต้นแบบด้านการจัดการขยะ โดยมีการทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการขยะภายในชุมชน เช่น กิจกรรมขยะแลกไข่ กิจกรรมรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติก กิจกรรมผ้าป่าขยะ เป็นต้น ซึ่งใน ส่วนของขยะที่สามารถนำมาแปรรูปได้ก็มีผู้สูงอายุนำมา แปรรูปจากขยะกลายเป็นที่เสียบต้นผ้าป่า หรือตะกร้า (วีระพงษ์ กิตติวงศ์ และวงเดือน ศักดิ์บุญเรือง, 2559)

จากการให้ความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอย ในโครงการ MIS ค่ายเยาวชน รักษ์ดอกคำใต้ รุ่นที่ 6 “ปลูกฝังต้นกล้า เพิ่มมูลค่าขยะชุมชน” เยาวชนได้ตระหนักในเรื่องการคัดแยกขยะมากขึ้นแต่รายได้ที่ได้จากการคัดแยกขยะ อยู่ในระดับครัวเรือน (นวพร เกษสุวรรณ, 2561.) ซึ่งทางคณะผู้จัดทำโครงการได้เล็งเห็นว่าขยะมูลฝอยที่ได้คัดแยกมานั้น สามารถนำมาสร้างรายได้ให้กับเยาวชนสู่ธุรกิจเชิงพาณิชย์ได้มากขึ้น เช่น การประดิษฐ์ของที่ระลึก, ของชำร่วย, ของใช้ เป็นต้น และถือเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการจัดการขยะในชุมชน ที่สร้างรายได้ให้กับเยาวชน รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยาได้อีกด้วย

จากเหตุผลข้างต้น ทางคณะผู้จัดทำโครงการจึงได้จัดโครงการ MIS ค่ายเยาวชน รักษ์ดอกคำใต้ รุ่นที่ 7 “Green heart เปลี่ยนขยะให้มีค่า สู่การพัฒนาธุรกิจเพื่อชุมชน” เพื่อสร้างความรู้ให้กับเยาวชนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ในเรื่องการสร้างมูลค่าขยะและสามารถสร้างรายได้จากขยะสู่ธุรกิจชุมชน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์หลัก

1. เพื่อส่งเสริมการสร้างมูลค่าจากขยะสู่การพัฒนาธุรกิจชุมชนให้แก่เยาวชนในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อให้เยาวชนมีความรู้การสร้างมูลค่าขยะ
2. เพื่อให้เยาวชนมีทัศนคติที่ดีในการสร้างมูลค่าขยะ
3. เพื่อให้เยาวชนสามารถสร้างมูลค่าขยะในเชิงพาณิชย์

เป้าหมายความสำเร็จของโครงการ

เป้าหมาย

1. เยาวชนมีความรู้ในการสร้างมูลค่าขยะ ร้อยละ 85
2. เยาวชนสามารถสร้างมูลค่าขยะในเชิงพาณิชย์ ร้อยละ 80
3. เยาวชนสามารถสร้างโมเดลต้นแบบ (Prototype) จากขยะ กลุ่มละ 1 ต้นแบบ จำนวน 9 กลุ่ม (กลุ่มละ 10 คน)

ความสำเร็จ

1. เยาวชนมีความรู้และแนวคิดจากการสร้างมูลค่าขยะในเชิงพาณิชย์
2. เยาวชนมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการสร้างมูลค่าจากขยะมูลฝอย
3. เยาวชนสามารถสร้างโมเดลต้นแบบ (Prototype) จากขยะ จำนวน 9 โมเดล

องค์ความรู้ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ หรือแนวคิด

1. แนวคิดเรื่องการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
2. แนวคิด 7 Green
3. กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking)
4. แนวคิดเรื่องเครือข่าย (Network)
5. แนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

วิธีการดำเนินโครงการ

ในการดำเนินโครงการได้มีการบูรณาการกับรายวิชาการสื่อสารเพื่อการพัฒนา และรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางนิเทศศาสตร์ โดยได้มอบหมายให้นักเรียนเป็นผู้ออกแบบกิจกรรม วางแผนการดำเนินโครงการ รวมถึงเป็นกำลังหลักในการดำเนินโครงการ โดยมีคณาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยกำกับดูแลการดำเนินงาน และให้ข้อเสนอแนะรวมถึงคำแนะนำอย่างใกล้ชิดในทุกขั้นตอน ดังนี้

1. ประชุมกำหนดบทบาทหน้าที่
2. รวบรวมข้อมูล และเก็บข้อมูลภาคสนาม
3. วางแผนงานและเขียนโครงการ
4. ติดต่อประสานงาน
5. ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์
6. เผยแพร่สื่อรณรงค์และสื่อประชาสัมพันธ์โครงการ

7. ประชาสัมพันธ์โครงการ (road show) จัดให้มีการแนะนำกิจกรรมให้กับเยาวชน ที่โรงเรียนมัธยมในพื้นที่อำเภอดอกคำใต้ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนน้ำเมืองวิทยาคม โรงเรียนดอกคำใต้วิทยาคม และโรงเรียนต้าปินวิทยาคม

8. ดำเนินกิจกรรม MIS ค่ายเยาวชนรักษ์ดอกคำใต้ รุ่นที่ 7 “Green heart : เปลี่ยนขยะให้มีค่า สู่การพัฒนาธุรกิจเพื่อชุมชน” โดยใช้แนวคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) และแบ่งเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการเป็นกลุ่ม เพื่อระดมความคิดเห็น ตามกระบวนการ Design Thinking ในประเด็น “เปลี่ยนขยะให้เป็นวินัยน้ำดีด้วย” รวมถึงมอบหมายให้แต่ละกลุ่มจัดทำแบบจำลอง (Prototype) จากการระดมความคิดเห็นของกลุ่ม และนำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวความคิด

9. ติดตามผลการดำเนินโครงการ ประเมินผล และสรุปผลการดำเนินโครงการ

กลุ่มที่ 10 ลค ล: ๒๕: Recycle

ชิ้นที่ 2 เสื้อชูชีพ
ทำจากขวดพลาสติก ถังอลูมิเนียม ฝาขวด
ไว้ป้องกันคนตกน้ำ ลดปริมาณขยะ
ลดการเกิดการเสียชีวิต สามารถให้เงินได้
กับคนที่ลื่นล้มเปียกเหงื่อจากข่าวน้ำท่วมหนัก
ที่จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่ม 7 SAVEREUSE

ชิ้นที่ 2 หมอน
มาประยุกต์เป็นหมอน ทำจากขวดพลาสติก
ถุง กั้นกระดาษ เทป สามารถใช้จนได้จริง

กลุ่มที่ 1 Green Clean Design By Group 1

ชิ้นที่ 3 Choir Box
ทำมาจากกล่องกระดาษ ขวดน้ำ
เป็นทำชิ้นสารพัดประโยชน์ทำได้หลายอย่าง
ไม่มีติบอบาใช้มีอย่างสวยงาม ราคา 120 บาท

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ด้านสังคม

เกิดเครือข่ายในกลุ่ม
เยาวชนของอำเภอดอก
คำใต้ที่ร่วมเป็นแกนนำใน
การจัดการขยะในชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อม

กลุ่มเยาวชนในอำเภอดอก
คำใต้มีความ
ตระหนักในปัญหาเรื่อง
ขยะ และมีส่วนร่วมใน
การจัดการขยะในชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ

เยาวชนสามารถสร้างโมเดล
ต้นแบบ (Prototype) จาก
ขยะ ที่สามารถพัฒนาให้
เป็นสินค้า/บริการ เพื่อการ
สร้างรายได้ให้กับเยาวชนใน
อนาคต

ผู้รับผิดชอบโครงการ

อาจารย์นภาพร เกษสุวรรณ, ดร.วรัชต์ มัธยมบุรุษ,
ดร.สาริต เชื้ออยู่นาน, อาจารย์กมลพวงค์ รัตนสวนวงศ์
และอาจารย์วิราพร โชติปัญญา